NACIONALINĖ SVEIKATOS TARYBA

POSĖDŽIO „DĖL SVEIKATOS SISTEMOS REFORMOS LIETUVOJE“ SPRENDIMAS

2022 m. kovo 30 d. Nr. N-3

Vilnius

Nacionalinė sveikatos taryba (toliau – Taryba) posėdžio, vykusio 2022 m. kovo 30 d., metu aptarė sveikatos sistemos reformą (toliau – Reforma) Lietuvoje. Nacionalinio pažangos plano antrame strateginiame tiksle „Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį“, šio tikslo įgyvendinimui parengtose Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo, Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros programose, numatytuose uždaviniuose, Sveikatos apsaugos ministerijos suplanuotuose prioritetiniuose darbuose (visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos kokybės gerinimo, sveikatos sistemos atsparumo grėsmėms užtikrinimo, ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio sukūrimo, sveikatos sistemos skaitmeninimo, psichikos sveikatos raštingumo ir paslaugų įvairovės didinimo), akcentuojamos sisteminės sveikatos problemos, suformuluoti sveikatos sektoriui ilgalaikiai lūkesčiai. Sveikatos sistemos reforma Lietuvoje, atsižvelgiant į akcentuojamas sistemines sveikatos problemas, yra būtina ir neišvengiama, o deklaruojami jos tikslai, uždaviniai yra aktualūs, atliepiantys sveikatos sistemos tobulinimo ir plėtros sritis.

Taryba, išklausiusi pranešimus, diskusijas, o taip pat Nacionalinės sveikatos tarybos 2022 m. vasario – kovo mėn. atliktos suinteresuotųjų šalių apklausos „Sveikatos apsaugos reformos planavimo etapo vertinimas“, kurios tikslas vertinti suinteresuotųjų šalių (sveikatos sistemos dalyvių, faktinių ir potencialių Reformos dalyvių) informuotumo (žinojimo, suvokimo), suinteresuotumo (palaikymo, pritarimo, motyvacijos, įsitraukimo) apie Reformą būklę, pasirengimo dalyvauti Reformoje būklę, rezultatų pristatymą, dalyvaujant Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkui ir nariams, Respublikos Prezidento vyriausiajai patarėjai, Ekonominės ir socialinės politikos grupės vadovei, Ministrės Pirmininkės patarėjai sveikatos apsaugos ir neįgaliųjų klausimais, Sveikatos apsaugos viceministrei, ministerijos atstovams, atkreipia dėmesį, kad:

- planuojamos Reformos sėkmė tiesiogiai priklausys nuo Reformos tikslų, uždavinių bei kuriamų verčių suvokimo, suinteresuotųjų šalių įtraukties į Reformos planavimo procesus,

taip pat nuo suinteresuotosioms šalims sudarytų galimybių aktyviai dalyvauti tiek Reformos planavimo, tiek jos įgyvendinimo procesuose, atvirai išsakyti nuomones dalykinių diskusijų metu net ir prieštaringai vertinamais klausimais;

- atliktas didelis darbas rengiantis Reformai, parengiant Reformai jos dalyvius, didinant jų informuotumą ir suinteresuotumą Reforma, tačiau suinteresuotųjų šalių pasiektas informuotumo, suinteresuotumo apie Reformą bei pasirengimo dalyvauti Reformoje lygis šiame Reformos planavimo stadijos etape dar turi dideles didinimo galimybes;
- suinteresuotų šalių apklausos rezultatų apibendrinimas sudaro pagrindą manyti, kad viena svarbiausių Reformos dalyvių suinteresuotumo didinimo kliūtis yra vadinamasis Reformos dalyvio „trumparegiškumo ciklo“ efektas, sudarantis užburtą ratą tarp nepakankamo informuotumo ir mažo suinteresuotumo, kuomet dėl mažo suinteresuotumo nerodomas interesas Reformai, taip apsprendžiant mažą informuotumą apie Reformą, o tai, savo ruožtu, tampa kliūtimi suinteresuotumui ir įsitraukimui didinti.

Taryba, siekdama glaudaus ir dalykiško bendradarbiavimo su sveikatos politiką formuojančiomis ir įgyvendinančiomis institucijomis, planuojant ir įgyvendinant Reformą, gerinant visuomenės sveikatos būklę, sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, sveikatos priežiūros sistemos funkcionavimą, n u s p r e n d ž i a:

1. Siūlyti *Sveikatos apsaugos ministerijai*:

1.1. toliau aktyviai ir kryptingai komunikuoti Reformos kuriamas vertes/naudas tikslinėms suinteresuotų šalių grupėms; užtikrinti nuolatinę (periodinę) dvikryptę komunikaciją ir atgalinį ryšį Reformos planavimo bei įgyvendinimo etapuose, siekiant sveikatos sistemos dalyvių nuomonių konsensuso bei didesnio suinteresuotųjų šalių informuotumo ir suinteresuotumo Reforma bei įtraukties ir pasirengimo dalyvauti Reformoje;

1.2 sistemingai ir periodiškai vertinti suinteresuotų šalių informuotumo, suinteresuotumo ir pasirengimo dalyvauti Reformoje būkles, išaiškinant jų spragas ir identifikuojant problemines dalyvių grupes, joms parengiant bei pritaikant tikslines informuotumo ir suinteresuotumo gerinimo priemones, kartu užtikrinant efektyvią dvikryptę komunikaciją bei grįžtamąjį ryšį apie taikomų priemonių veiksmingumą, siekiant suplanuotų tikslų ir rezultatų;

1.3. tikslinga atlikti išsamesnę apklausos duomenų analizę, siekiant gauti papildomos informacijos Reformos planavimo ir įgyvendinimo procesams tobulinti;

1.4. tikslinga atlikti etapinius Reformos vertinimus įvairiose jos planavimo ir įgyvendinimo stadijose, užtikrinant atvirą grįžtamąjį ryšį Reformos dalyviams, juos įtraukiant į Reformos proceso spragų identifikavimą bei Reformos proceso ir priemonių tobulinimą;

1.5. parengti suinteresuotų šalių informuotumo, suinteresuotumo, įsitraukimo bei pasirengimo dalyvauti Reformoje stebėsenos ir vertinimo metodiką – svarbų instrumentą Reformos progresui matuoti ir sėkmei užtikrinti;

1.6. tęsti konstruktyvų bendradarbiavimą, sprendžiant Reformos klausimus, tiek su Nacionaline sveikatos taryba, tiek su kitomis suinteresuotomis Reforma šalimis.

Pirmininkas Algirdas Utkus